

جایگاه کشاورزی در جنوب استان کرمان

درباره جنوب کرمان

جنوب کرمان با وسعتی معادل ۳۸۵۸۱ کیلومتر مربع جزئی از ناحیه جنوب شرقی ایران محسوب شده و از شمال به کرمان، از جنوب به باتلاق جازموریان و استان هرمزگان، از شرق به استان سیستان و بلوچستان و بم، از غرب به شهرستان بافت و قسمتی از استان هرمزگان محدود شده است.

این منطقه با هفت شهرستان جیرفت، کهنوچ، عنبرآباد، منوجان، رودبار جنوب، قلعه گنج و فاریاب جمعاً شامل ۱۳ شهر، ۱۶ بخش، ۴۴ دهستان، ۳۹۰۱ آبادی است و جمعیتی بالغ بر ۸۱۶۵۳۵ نفر در این منطقه سکونت دارند. از جمله مهمترین ویژگیهایی که بر پدیده های اقلیمی آن خصوصاً بارندگی و دما تاثیر فاحش دارد اختلاف شدید ارتفاع است که از ۳۶۹ متر در کناره های هامون چاله جازموریان تا ارتفاعات بیش از ۳۸۸۶ متری قله بحر آسمان متغیر می باشد.

کشاورزی در جنوب کرمان

جنوب کرمان با دارا بودن ۲۵۰۰ هکتار محصولات گلخانه‌ای مقام اول تولید محصولات جالیزی را با تولید بیش از ۴۰۰ هزار تن محصول در کشور به خود اختصاص داده است. وجود اقلیم مناسب باعث گردیده که جنوب کرمان یکی از قطب‌های تولید انواع خیار، بادمجان، فلفل، گوجه فرنگی و توت فرنگی گلخانه‌ای به شمار آید. برداشت محصولات گلخانه‌ای منطقه از نیمه دوم آبان ماه آغاز و تا پایان خرداد ماه سال بعد ادامه دارد.

انواع محصولات گلخانه‌ای شامل خیار گلخانه‌ای (خیار رسمی، خیار خاردار و خیار مینی)، بادمجان گلخانه‌ای (قلمی و لامپی)، فلفل (شمشیری، فسفری و رنگی)، گوجه فرنگی (دافینیس و چری) و توت فرنگی می‌باشد، که جمعاً ۴۳۰ هزار تن محصولات گلخانه‌ای به منظور صادرات به کشورهای روسیه، عراق، آذربایجان، ارمنستان و کشورهای جنوب خلیج فارس و همچنین مصرف داخلی، تولید و روانه بازار می‌گردد.

بیشترین سطح زیر کشت محصولات گلخانه‌ای منطقه در سطح ۲ هزار هکتار مربوط به کشت خیار با تولید سالانه ۳۸۰ هزار تن می‌باشد که سایر محصولات نظیر انواع فلفل، بادمجان، گوجه فرنگی، توت فرنگی، و گیاهان دارویی نیز در گلخانه‌های منطقه کشت و تولید می‌شود.

تولید بیش از ۴ میلیون تن انواع محصولات کشاورزی و دامی شامل ۸۵ گونه محصول زراعی و باغی با کیفیت مطلوب و زمینه مساعد برای افزایش سطح زیر کشت به ۵۸۰ هزار هکتار و رسیدن حجم تولید تا پایان سال ۱۴۰۰ به بیش از سه برابر وضعیت موجود، حاکی از ظرفیت بالای توسعه کشاورزی در این منطقه می باشد.

این منطقه با سطح زیرکشت حدود ۲۴۲ هزار هکتار، ۲۹٪ سطح زیرکشت و حدود ۶۷٪ از کل تولید محصولات کشاورزی و دامی استان و حدود ۴٪ از تولید کشور را به خود اختصاص داده و به تنهایی در ۱۰ محصول کشاورزی رتبه اول تا سوم تولید و سطح زیرکشت کشور را داراست.

منطقه زرخیز جنوب کرمان در بسیاری از محصولات از لحاظ میزان تولید در واحد سطح دارای رکوردهای جهانی بوده و از این نظر از محدود مناطق کشور و بلکه جهان به شمار می آید که در یک سال زراعی می توان دو تا سه تاریخ، سیب زمینی، پیاز، خیار، هندوانه، گوجه فرنگی، ذرت و ... کاشت و برداشت نمود و مهمترین منطقه در کشور است که عرضه و تقاضای سیب زمینی و پیاز طرح استمرار را کنترل نموده و آینده درخشانی را در صادرات غیرنفتی کشور با توجه به وضعیت ویژه خود نوید می دهد.

مزیت مهم و مطرح محصولات جنوب کرمان (بویژه مرکبات - خرما) سالم بودن آنهاست که با تلاشهای سازمان جهاد کشاورزی جنوب استان، کاهش مصرف سموم و کودهای شیمیایی، توسعه مبارزه تلفیقی آفات (IPM) و مبارزه بیولوژیک، این منطقه را از پیشگامان تولیدات ارگانیک در خاورمیانه قرار داده است.

هندوانه جنوب کرمان با تولید بیش از ۴۹۶ هزار تن مقام نخست تولید و سطح زیر کشت را در کشور از آن خود کرده و از طرف دیگر به دلیل کیفیت بالا از شهرت جهانی برخوردار است. مرکبات جنوب کرمان با سطح زیرکشت ۳۳۴۰۰ هکتار و تولید بیش از ۴۹۰۳۹۹ تن، مقام سوم کشور را داراست که بدلیل ارگانیک بودن سالهاست که شاهد صادرات آن به خارج از کشور هستیم. خرما نیز بعنوان یکی دیگر از محصولات باغی غالب منطقه می باشد. این منطقه با سطح زیرکشت ۳۱۹۰۸ هکتار به تنهایی با وجود ۵ میلیون و ۵۰۰ هزار اصله نخل و بیش از ۷۰ رقم و با تولید سالیانه ۱۸۱۸۰۰ تن تولید در جایگاه دوم کشور قرار دارد که حدود ۸۰ درصد تولید منطقه به رقم مضافتی، کلوته و مرداسنگ اختصاص دارد. ضمن اینکه به دلیل ارگانیک بودن (عاری از هرگونه سم و کود) محصول خرما این منطقه به کشورهای اروپایی و آسیایی صادر می شود.

دامپروری در جنوب کرمان

جنوب کرمان دارای بیش از ۲۰۶ میلیون واحد دامی است و سالیانه بیش از ۱۶۹۹۰۰ تن تولیدات دام و طیور می باشد که نشان از وجود ظرفیت و شرایط مطلوب دامپروری دارد. با عنایت به ظرفیت های بخش کشاورزی منطقه، زیربخش دامپروری بعنوان یکی از مهمترین زیربخش ها نقش موثر و مفیدی در توسعه و اشتغال منطقه برعهده دارد. با وجود خشکسالی های اخیر در این منطقه، جنوب کرمان به عنوان یکی از قطب

های تولیدات دامی در جنوب کشور شناخته می شود و این صنعت به روند رو به رشد خود همچنان ادامه می دهد.

شیلات در جنوب کرمان

این منطقه با دارا بودن منابع مستعد و عظیم آبی پروری (سد مخزنی جیرفت، ۱۷۰ بند خاکی و سنگی و سیمانی، بیش از ۱۵۰۰ رشته قنات و چشمه، بیش از ۲۰۰۰ باب استخر ذخیره آب و بیش از ۳۰۰ هکتار مزارع منفرد پرورش ماهیان گرمابی) ظرفیت تولید سالانه ۱۰۰۰۰ تن انواع آبزیان را داراست.

منابع آبی جنوب کرمان شامل آب های سطحی و زیر سطحی می باشد که عموماً آب های سطحی بصورت رودخانه های دائمی و فصلی و آب های زیر سطحی به صورت قنات، چاه و چشمه ظاهر می شوند.

منابع:

- سازمان جهاد کشاورزی استان کرمان: <https://agrijihad-kr.ir>
- سازمان جهاد کشاورزی جنوب استان کرمان: <https://sjkj.ir>
- باشگاه خبرنگاران جوان: <https://yjc.news/fa/amp/news/۷۹۷۴۰۷۶>